๑. ปาราชิกกณฺฑํ (ภิกฺขุนีวิภงฺค)

๑. ปฐมปาราชิกํ

๖๕๖. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน สาโฬฺห มิคารนตฺตา ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส วิหารํ กตฺตุกาโม โหติฯ อถ โข สาโฬฺห มิคารนตฺตา ภิกฺขุนิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจ – ‘‘อิจฺฉามหํ, อเยฺย, ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส วิหารํ กาตุํฯ เทถ เม นวกมฺมิกํ ภิกฺขุนิ’’นฺติฯ เตน โข ปน สมเยน จตโสฺส ภคินิโย ภิกฺขุนีสุ ปพฺพชิตา โหนฺติ – นนฺทา, นนฺทวตี, สุนฺทรีนนฺทา, ถุลฺลนนฺทาติฯ ตาสุ สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี ตรุณปพฺพชิตา อภิรูปา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา ปณฺฑิตา พฺยตฺตา เมธาวินี ทกฺขา อนลสา, ตตฺรุปายาย วีมํสาย สมนฺนาคตา, อลํ กาตุํ อลํ สํวิธาตุํฯ อถ โข ภิกฺขุนิสโงฺฆ สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนิํ สมฺมนฺนิตฺวา สาฬฺหสฺส มิคารนตฺตุโน นวกมฺมิกํ อทาสิฯ เตน โข ปน สมเยน สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี สาฬฺหสฺส มิคารนตฺตุโน นิเวสนํ อภิกฺขณํ คจฺฉติ – ‘‘วาสิํ เทถ, ปรสุํ [ผรสุํ (สฺยา. ก.)] เทถ, กุฐาริํ [กุธาริํ (ก.)] เทถ, กุทฺทาลํ เทถ, นิขาทนํ เทถา’’ติฯ สาโฬฺหปิ มิคารนตฺตา ภิกฺขุนุปสฺสยํ อภิกฺขณํคจฺฉติ กตากตํ ชานิตุํฯ เต อภิณฺหทสฺสเนน ปฏิพทฺธจิตฺตา อเหสุํฯ

อถ โข สาโฬฺห มิคารนตฺตา สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนิํ ทูเสตุํ โอกาสํ อลภมาโน เอตเทวตฺถาย ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ภตฺตํ อกาสิฯ อถ โข สาโฬฺห มิคารนตฺตา ภตฺตเคฺค อาสนํ ปญฺญเปโนฺต – ‘‘เอตฺตกา ภิกฺขุนิโย อยฺยาย สุนฺทรีนนฺทาย วุฑฺฒตรา’’ติ เอกมนฺตํ อาสนํ ปญฺญเปสิ ‘‘เอตฺตกา นวกตรา’’ติ – เอกมนฺตํ อาสนํ ปญฺญเปสิฯ ปฏิจฺฉเนฺน โอกาเส นิกูเฏ สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา อาสนํ ปญฺญเปสิ, ยถา เถรา ภิกฺขุนิโย ชาเนยฺยุํ – ‘‘นวกานํ ภิกฺขุนีนํ สนฺติเก นิสินฺนา’’ติ; นวกาปิ ภิกฺขุนิโย ชาเนยฺยุํ – ‘‘เถรานํ ภิกฺขุนีนํ สนฺติเก นิสินฺนา’’ติฯ อถ โข สาโฬฺห มิคารนตฺตา ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส กาลํ อาโรจาเปสิ – ‘‘กาโล, อเยฺย, นิฏฺฐิตํ ภตฺต’’นฺติฯ สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี สลฺลเกฺขตฺวา – ‘‘น พหุกโต สาโฬฺห มิคารนตฺตา ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ภตฺตํ อกาสิ; มํ โส ทูเสตุกาโมฯ สจาหํ คมิสฺสามิ วิสฺสโร เม ภวิสฺสตี’’ติ, อเนฺตวาสินิํ ภิกฺขุนิํ อาณาเปสิ – ‘‘คจฺฉ เม ปิณฺฑปาตํ นีหรฯ โย เจ มํ ปุจฺฉติ, ‘คิลานา’ติ ปฏิเวเทหี’’ติฯ ‘‘เอวํ, อเยฺย’’ติ โข สา ภิกฺขุนี สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา ปจฺจโสฺสสิฯ

เตน โข ปน สมเยน สาโฬฺห มิคารนตฺตา พหิทฺวารโกฏฺฐเก ฐิโต โหติ สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนิํ ปฏิปุจฺฉโนฺต – ‘‘กหํ, อเยฺย, อยฺยา สุนฺทรีนนฺทา? กหํ, อเยฺย, อยฺยา สุนฺทรีนนฺทา’’ติ? เอวํ วุเตฺต สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา อเนฺตวาสินี ภิกฺขุนี สาฬฺหํ มิคารนตฺตารํ เอตทโวจ – ‘‘คิลานาวุโส; ปิณฺฑปาตํ นีหริสฺสามี’’ติฯ อถ โข สาโฬฺห มิคารนตฺตา – ‘‘ยมฺปาหํ อตฺถาย [ยํปาหํ (สฺยา.)] ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ภตฺตํ อกาสิํ อยฺยาย สุนฺทรีนนฺทาย การณา’’ติ มนุเสฺส อาณาเปตฺวา – ‘‘ภิกฺขุนิสงฺฆํ ภเตฺตน ปริวิสถา’’ติ วตฺวา เยน ภิกฺขุนุปสฺสโย เตนุปสงฺกมิฯ เตน โข ปน สมเยน สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี พหารามโกฏฺฐเก ฐิตา โหติ สาฬฺหํ มิคารนตฺตารํ ปติมาเนนฺตีฯ อทฺทสา โข สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี สาฬฺหํ มิคารนตฺตารํ ทูรโตว อาคจฺฉนฺตํฯ ทิสฺวาน อุปสฺสยํ ปวิสิตฺวา สสีสํ ปารุปิตฺวา มญฺจเก นิปชฺชิฯ อถ โข สาโฬฺห มิคารนตฺตา เยน สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนิํ เอตทโวจ – ‘‘กิํ เต, อเยฺย, อผาสุ, กิสฺส นิปนฺนาสี’’ติ? ‘‘เอวเณฺหตํ,

อาวุโส, โหติ ยา อนิจฺฉนฺตํ อิจฺฉตี’’ติฯ ‘‘กฺยาหํ ตํ, อเยฺย , น อิจฺฉิสฺสามิ? อปิ จาหํ โอกาสํ น ลภามิ ตํ ทูเสตุ’’นฺติฯ อวสฺสุโต อวสฺสุตาย สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา กายสํสคฺคํ สมาปชฺชิฯ

เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี ชราทุพฺพลา จรณคิลานา สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา อวิทูเร นิปนฺนา โหติฯ อทฺทสา โข สา ภิกฺขุนี สาฬฺหํ มิคารนตฺตารํ อวสฺสุตํ อวสฺสุตาย สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา กายสํสคฺคํสมาปชฺชนฺตํฯ ทิสฺวาน อุชฺฌายติ ขิยฺยติ วิปาเจติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา สุนฺทรีนนฺทา อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตี’’ติ ! อถ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา สนฺตุฏฺฐา ลชฺชินิโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขากามา ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา สุนฺทรีนนฺทา อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตี’’ติ! อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา สนฺตุฏฺฐา ลชฺชิโน กุกฺกุจฺจกา สิกฺขากามา เต อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตี’’ติ!

อถ โข เต ภิกฺขู สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนึ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ – ‘‘สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยตี’’ติ [สาทิยีติ (ก.)]? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา – ‘‘อนนุจฺฉวิกํ, ภิกฺขเว, สุนฺทรีนนฺทาย ภิกฺขุนิยา อนนุโลมิกํ อปฺปติรูปํ อสฺสามณกํ อกปฺปิยํ อกรณียํฯ กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนานํ วา ภิโยฺยภาวายฯ อถ เขฺวตํ, ภิกฺขเว , อปฺปสนฺนานเญฺจว อปฺปสาทาย ปสนฺนานญฺจ เอกจฺจานํ อญฺญถตฺตายา’’ติฯ อถ โข ภควา สุนฺทรีนนฺทํ ภิกฺขุนึ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทุพฺภรตาย ทุโปฺปสตาย มหิจฺฉตาย อสนฺตุฏฺฐิตาย [อสนฺตุฏฺฐตาย (สฺยา.), อสนฺตุฏฺฐิยา (ก.)] สงฺคณิกาย โกสชฺชสฺส อวณฺณํ ภาสิตฺวา, อเนกปริยาเยน สุภรตาย สุโปสตาย อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตุฏฺฐสฺส [สนฺตุฏฺฐิยา (ก.)]สเลฺลขสฺส ธุตสฺส ปาสาทิกสฺส อปจยสฺส วีริยารมฺภสฺส วณฺณํ ภาสิตฺวา, ภิกฺขูนํ ตทนุจฺฉวิกํ ตทนุโลมิกํ ธมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขู อามเนฺตสิ – ‘‘เตน หิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนีนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญเปสฺสามิ ทส อตฺถวเสปฏิจฺจ – สงฺฆสุฏฺฐุตาย, สงฺฆผาสุตาย, ทุมฺมงฺกูนํ ภิกฺขุนีนํ นิคฺคหาย , เปสลานํ ภิกฺขุนีนํ ผาสุวิหาราย, ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย, สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิฆาตาย, อปฺปสนฺนานํ ปสาทาย, ปสนฺนานํ ภิโยฺยภาวาย, สทฺธมฺมฏฺฐิติยา วินยานุคฺคหายฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๖๕๗. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส อธกฺขกํ อุพฺภชาณุมณฺฑลํ อามสนํ วา ปรามสนํ วา คหณํ วา ฉุปนํ วา ปฏิปีฬนํ วา สาทิเยยฺย, อยมฺปิ ปาราชิกา โหติ อสํวาสา อุพฺภชาณุมณฺฑลิกา**’’ติฯ

๖๕๘. **ยาปนา**ติ ยา ยาทิสา ยถายุตฺตา ยถาชจฺจา ยถานามา ยถาโคตฺตา ยถาสีลา ยถาวิหารินี ยถาโคจรา เถรา วา นวา วา มชฺฌิมา วา, เอสา วุจฺจติ ยา ปนาติฯ

ภิกฺขุนีติ ภิกฺขิกาติ ภิกฺขุนี; ภิกฺขาจริยํ อชฺฌุปคตาติ ภิกฺขุนี; ภินฺนปฏธราติ ภิกฺขุนี ; สมญฺญาย ภิกฺขุนี; ปฏิญฺญาย ภิกฺขุนี; เอหิ ภิกฺขุนีติ ภิกฺขุนี; ตีหิ สรณคมเนหิ อุปสมฺปนฺนาติ ภิกฺ

ขุนี; ภทฺรา ภิกฺขุนี; สารา ภิกฺขุนี; เสขา ภิกฺขุนี; อเสขา ภิกฺขุนี; สมเคฺคน อุภโตสเงฺฆน ญตฺติจตุเตฺถน กเมฺมน อกุเปฺปน ฐานารเหน อุปสมฺปนฺนาติ ภิกฺขุนีฯ ตตฺร ยายํ ภิกฺขุนี สมเคฺคน อุภโตสเงฺฆน ญตฺติจตุเตฺถน กเมฺมน อกุเปฺปน ฐานารเหน อุปสมฺปนฺนา, อยํ อิมสฺมึ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อวสฺสุตานาม สารตฺตา อเปกฺขวตี ปฏิพทฺธจิตฺตาฯ

อวสฺสุโตนาม สารโตฺต อเปกฺขวา ปฏิพทฺธจิโตฺตฯ

ปุริสปุคฺคโล นาม มนุสฺสปุริโส น ยโกฺข น เปโต น ติรจฺฉานคโต วิญฺญู ปฏิพโล กายสํสคฺคํ สมาปชฺชิตุํฯ

อธกฺขกนฺติ เหฎฺฐกฺขกํฯ

อุพฺภชาณุมณฺฑลนฺติ อุปริชาณุมณฺฑลํฯ

อามสนํนาม อามฎฺฐมตฺตํฯ

ปรามสนํนาม อิโตจิโต จ สโญฺจปนํฯ

คหณํ นาม คหิตมตฺตํฯ

ฉุปนํ นาม ผุฎฺฐมตฺตํฯ

ปฏิปีฬนํวา สาทิเยยฺยาติ องฺคํ คเหตฺวา นิปฺปีฬนํ สาทิยติฯ

อยมฺปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติฯ

ปาราชิกา โหตีติ เสยฺยถาปิ นาม ปุริโส สีสจฺฉิโนฺน อภโพฺพ เตน สรีรพนฺธเนน ชีวิตุํ, เอวเมว ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส อธกฺขกํ อุพฺภชาณุมณฺฑลํ อามสนํ วา ปรามสนํ วา คหณํ วา ฉุปนํ วา ปฏิปีฬนํ วา สาทิยนฺตี อสฺสมณี โหติ อสกฺยธีตาฯ เตน วุจฺจติ ปาราชิกา โหตีติฯ

อสํวาสาติ **สํวาโส** นาม เอกกมฺมํ เอกุเทฺทโส สมสิกฺขตา, เอโส สํวาโส นามฯ โส ตาย สทฺธึ นตฺถิ, เตน วุจฺจติ อสํวาสาติฯ

๖๕๙. อุภโตอวสฺสุเต อธกฺขกํ อุพฺภชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ปาราชิกสฺสฯ กาเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฎสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ , อาปตฺติ ทุกฺกฎสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฎสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฎสฺสฯ

อุพฺภกฺขกํ อโธชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส ฯ กาเยน กาย ปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาย ปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๖๖๐. เอกโตอวสฺสุเต อธกฺขกํ อุพฺภชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ , อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ กาเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ , อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อุพฺภกฺขกํ อโธชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาเยน กาย ปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาย ปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๖๖๑. อุภโตอวสฺสุเต ยกฺขสฺส วา เปตสฺส วา ปณฺฑกสฺส วา ติรจฺฉานคตมนุสฺสวิคฺคหสฺส วา อธกฺขกํ อุพฺภชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ กาเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อุพฺภกฺขกํอโธชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๖๖๒. เอกโตอวสฺสุเตอธกฺขกํ อุพฺภชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อุพฺภกฺขกํ อโธชาณุมณฺฑลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กาเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ กายปฏิพเทฺธน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน กายปฏิพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๖๖๓. อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ, อสฺสติยา, อชานนฺติยา, อสาทิยนฺติยา, อุมฺมตฺติกาย, ขิตฺตจิตฺตาย, เวทนาฏฺฏาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

ปฐมปาราชิกํ สมตฺตํ [ภิกฺขุนิวิภงฺค สิกฺขาปทคณนา ภิกฺขูหิ§อสาธารณวเสน ปกาสิตาติ เวทิตพฺพา]ฯ

๒. ทุติยปาราชิกํ

๖๖๔. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน สุนฺทรีนนฺทา ภิกฺขุนี สาเฬฺหน มิคารนตฺตุนา คพฺภินี โหติ ฯ ยาว คโพฺภ ตรุโณ อโหสิ ตาว ฉาเทสิฯ ปริปเกฺก คเพฺภ วิพฺภมิตฺวา วิชายิฯ ภิกฺขุนิโย ถุลฺลนนฺทํ ภิกฺขุนึ เอตทโวจุํ – ''สุนฺทรีนนฺทา โข, อเยฺย, อจิรวิพฺภนฺตา วิชาตาฯ กจฺจิ โน สา ภิกฺขุนีเยว สมานา คพฺภินี''ติ? ''เอวํ, อเยฺย''ติฯ ''กิสฺส ปน ตฺวํ, อเยฺย, ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนํ ภิกฺขุนึ เนวตฺตนา ปฏิโจเทสิ น คณสฺส อาโรเจสี''ติ? ''โย เอติสฺสา อวณฺโณ มเยฺหโส อวณฺโณ, ยา เอติสฺสา อกิตฺติ มเยฺหสา อกิตฺติ, โย เอติสฺสา อยโส มเยฺหโส อยโส, โย เอติสฺสา อลาโภ มเยฺหโส อลาโภฯ กฺยาหํ, อเยฺย, อตฺตโน อวณฺณํ อตฺตโน อกิตฺตึ อตฺตโน อยสํ อตฺตโน อลาภํ ปเรสํ อาโรเจสฺสามี''ติ? ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ''กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนํ ภิกฺขุนึ เนวตฺตนา ปฏิโจเทสฺสติ น คณสฺส อาโรเจสฺสตี''ติ! อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ ภิกฺขู [เย เต ภิกฺขู…เป.… (?)] ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉิ – ''สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนํ ภิกฺขุนึ เนวตฺตนา ปฏิโจเทติ [ปฏิโจเทสิ… อาโรเจสีติ (ก.)] น คณสฺส อาโรเจตี''ติ [ปฏิโจเทสิ… อาโรเจสีติ (ก.)]? ''สจฺจํ, ภควา''ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนํ ภิกฺขุนึ เนวตฺตนา ปฏิโจเทสฺสติ น คณสฺส อาโรเจสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๖๖๕. ''ยา ปน ภิกฺขุนี ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนํ ภิกฺขุนึ เนวตฺตนา ปฏิโจเทยฺย น คณสฺส อาโรเจยฺย, ยทา จ สา ฐิตา วา อสฺส จุตา วา นาสิตา วา อวสฺสฏา วา, สา ปจฺฉา เอวํ วเทยฺย – 'ปุเพฺพวาหํ, อเยฺย, อญฺญาสึ เอตํ ภิกฺขุนึ เอวรูปา จ เอวรูปา จ

สา ภคินีติ , โน จ โข อตฺตนา ปฏิโจเทสฺสํ น คณสฺส อาโรเจสฺส’นฺติ, อยมฺปิ ปาราชิกา โหติ อสํวาสา วชฺชปฺปฏิจฺฉาทิกา’’ติฯ

๖๖๖. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุนี ติฯ

ชานาตินาม สามํ วา ชานาติ, อเญฺญ วา ตสฺสา อาโรเจนฺติ, สา วา อาโรเจติฯ

ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนนฺติ อฏฺฐนฺนํ ปาราชิกานํ อญฺญตรํ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺนํฯ

เนวตฺตนาปฏิโจเทยฺยาติ น สยํ โจเทยฺยฯ

น คณสฺส อาโรเจยฺยาติ น อญฺญาสํ ภิกฺขุนีนํ อาโรเจยฺยฯ

ยทา จ สา ฐิตา วา อสฺส จุตา วาติ **ฐิตา**นาม สลิงฺเค ฐิตา วุจฺจติฯ **จุตา** นาม กาลงฺกตา วุจฺจติฯ **นาสิตา** นาม สยํ วา วิพฺภนฺตา โหติ อเญฺญหิ วา นาสิตาฯ **อวสฺสฏา** นาม ติตฺถายตนํ สงฺกนฺตา วุจฺจติฯ สา ปจฺฉา เอวํ วเทยฺย – ‘‘ปุพฺพวาหํ, อเยฺย, อญฺญาสึ เอตํ ภิกฺขุนึ เอวรูปา จ เอวรูปา จ สา ภคินี’’ติฯ

โน จ โข อตฺตนา ปฏิโจเทสฺสนฺติ สยํ วา น โจเทสฺสํฯ

น คณสฺส อาโรเจสฺสนฺติ น อญฺญาสํ ภิกฺขุนีนํ อาโรเจสฺสํฯ

อยมฺปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติฯ

ปาราชิกา โหตีติ เสยฺยถาปิ นาม ปณฺฑุปลาโส พนฺธนา ปมุตฺโต อภพฺโพ หริตตฺถาย, เอวเมว ภิกฺขุนี ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนํ ภิกฺขุนึ เนวตฺตนา ปฏิโจเทสฺสามิ น คณสฺส อาโรเจสฺสามีติ ธุรํ นิกฺขิตฺตมตฺเต อสฺสมณี โหติ อสกฺยธีตาฯ เตน วุจฺจติ ปาราชิกา โหตีติฯ

อสํวาสาติ **สํวาโส** นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สมสิกฺขตาฯ เอโส สํวาโส นามฯ โส ตาย สทฺธึ นตฺถิฯ เตน วุจฺจติ อสํวาสาติฯ

๖๖๗. อนาปตฺติ ‘‘สงฺฆสฺส ภณฺฑนํ วา กลโห วา วิคฺคโห วา วิวาโท วา ภวิสฺสตี’’ติ นาโรเจติ, ‘‘สงฺฆเภโท วา สงฺฆราชิ วา ภวิสฺสตี’’ติ นาโรเจติ, ‘‘อยํ กกฺขฬา ผรุสา ชีวิตนฺตรายํ วา พฺรหฺมจริยนฺตรายํ วา กริสฺสตี’’ติ นาโรเจติ, อญฺญา ปติรูปา ภิกฺขุนิโย อปสฺสนฺตี นาโรเจติ, นจฺฉาเทตุกามา นาโรเจติ, ปญฺญายิสฺสติ สเกน กเมฺมนาติ นาโรเจติ, อุมฺมตฺติกาย…เป.… อาทิกมฺมิกายาติฯ

ทุติยปาราชิกํ สมตฺตํฯ

๓. ตติยปาราชิกํ

๖๖๘. เตนสมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี สมคฺเคน สงฺเฆน อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คทฺธพาธิปุพฺพํ อนุวตฺตติฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม อยฺยา ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี สมคฺเคน สงฺเฆน อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คทฺธพาธิปุพฺพํ อนุวตฺติสฺสตี’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี สมคฺเคน สงฺเฆน อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คทฺธพาธิปุพฺพํ อนุวตฺตตีติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ถุลฺลนนฺทา ภิกฺขุนี สมคฺเคน สงฺเฆน อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุํ คทฺธพาธิปุพฺพํ อนุวตฺติสฺสติ! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๖๖๙. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี สมคฺเคน สงฺเฆน อุกฺขิตฺตํ ภิกฺขุํ ธมฺเมน วินเยน สตฺถุสาสเนน อนาทรํ อปฺปฏิการํ อกตสหายํ ตมนุวตฺเตยฺย, สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีหิ เอวมสฺส วจนียา – ‘เอโส โข, อยฺเย, ภิกฺขุ สมคฺเคน สงฺเฆน อุกฺขิตฺโต ธมฺเมน วินเยน สตฺถุสาสเนน อนาทโร อปฺปฏิกาโร อกตสหาโย, มาเยฺย, เอตํ ภิกฺขุํ อนุวตฺตี’ติฯ เอวญฺจ สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีหิ วุจฺจมานา ตเถว ปคฺคเณฺหยฺย, สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีหิ ยาวตติยํสมนุภาสิตพฺพา ตสฺส ปฏินิสฺสคฺคายฯ ยาวตติยํ เจ สมนุภาสิยมานา ตํ ปฏินิสฺสเชฺชยฺย, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ปฏินิสฺสเชฺชยฺย, อยมฺปิ ปาราชิกา โหติ อสํวาสา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกา**’’ติฯ

๖๗๐. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป.… **ภิกฺขุนี**ติ…เป.… อยํ อิมสฺมิํ อเตฺถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

สมโคฺคนาม สโงฺฆ สมานสํวาสโก สมานสีมายํ ฐิโตฯ

อุกฺขิโตฺตนาม อาปตฺติยา อทสฺสเน วา อปฺปฏิกเมฺม วา อปฺปฏินิสฺสเคฺค วา [อทสฺสเนน วา อปฺปฏิกเมฺมน วา อปฺปฏินิสฺสเคฺคน วา (ก.), อทสฺสเน วา อปฺปฏิกเมฺม วา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสเคฺค วา (?)] อุกฺขิโตฺตฯ

ธเมฺมน วินเยนาติ เยน ธเมฺมน เยน วินเยนฯ

สตฺถุสาสเนนาติ ชินสาสเนน พุทฺธสาสเนนฯ

อนาทโรนาม สงฺฆํ วา คณํ วา ปุคฺคลํ วา กมฺมํ วา นาทิยติฯ

อปฺปฏิกาโร นาม อุกฺขิโตฺต อโนสาริโตฯ

อกตสหาโย นาม สมานสํวาสกา ภิกฺขู วุจฺจนฺติ สหายาฯ โส เตหิ สทฺธิํ นตฺถิ, เตน วุจฺจติ อกตสหาโยติฯ

ตมนุวเตฺตยฺยาติยํทิฏฺฐิโก โส โหติ ยํขนฺติโก ยํรุจิโก, สาปิ ตํทิฏฺฐิกา โหติ ตํขนฺติกา ตํรุจิกาฯ

สา ภิกฺขุนีติ ยา สา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกา ภิกฺขุนีฯ

ภิกฺขุนีหีติ อญฺญาหิ ภิกฺขุนีหิฯ ยา ปสฺสนฺติ ยา สุณนฺติ ตาหิ วตฺตพฺพา – ‘‘เอโส โข, อเยฺย, ภิกฺขุ สมเคฺคน สเงฺฆน อุกฺขิโตฺต ธเมฺมน วินเยน สตฺถุสาสเนน อนาทโร อปฺปฏิกาโร อกตสหาโยฯ มาเยฺย, เอตํ ภิกฺขุํอนุวตฺตี’’ติฯ ทุติยมฺปิ วตฺตพฺพาฯ ตติยมฺปิ วตฺตพฺพาฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ, อิเจฺจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ สุตฺวา น วทนฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ สา ภิกฺขุนี สงฺฆมชฺฌมฺปิ อากฑฺฒิตฺวา วตฺตพฺพา – ‘‘เอโส โข, อเยฺย, ภิกฺขุ สมเคฺคน สเงฺฆน อุกฺขิโตฺต ธเมฺมน วินเยน สตฺถุสาสเนน อนาทโร อปฺปฏิกาโร อกตสหาโยฯ มาเยฺย, เอตํ ภิกฺขุํ อนุวตฺตี’’ติฯ ทุติยมฺปิ วตฺตพฺพาฯ ตติยมฺปิ วตฺตพฺพาฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ สา ภิกฺขุนี สมนุภาสิตพฺพาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, สมนุภาสิตพฺพาฯ พฺยตฺตาย ภิกฺขุนิยา ปฏิพลาย สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

๖๗๑. ‘‘สุณาตุ เม, อเยฺย, สโงฺฆฯ อยํ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุนี สมเคฺคน สเงฺฆน อุกฺขิตฺตํ ภิกฺขุํ ธเมฺมน วินเยน สตฺถุสาสเนน อนาทรํ อปฺปฏิการํ อกตสหายํ ตมนุวตฺตติ, สา ตํ วตฺถุํ น ปฏินิสฺสชฺชติฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุนิํ สมนุภาเสยฺย ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคายฯ เอสา ญตฺติฯ

‘‘สุณาตุ เม, อเยฺย, สโงฺฆฯ อยํ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุนี สมเคฺคน สเงฺฆน อุกฺขิตฺตํ ภิกฺขุํ ธเมฺมน วินเยน สตฺถุสาสเนน อนาทรํ อปฺปฏิการํ อกตสหายํ ตมนุวตฺตติฯ สา ตํ วตฺถุํ น ปฏินิสฺสชฺชติฯ สโงฺฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุนิํ สมนุภาสติ ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคายฯ ยสฺสา อยฺยาย ขมติ อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุนิยา สมนุภาสนา ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคาย, สา ตุณฺหสฺส; ยสฺสา นกฺขมติ, สา ภาเสยฺยฯ

‘‘ทุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ…เป.… ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ…เป.…ฯ

‘‘สมนุภฏฺฐา สเงฺฆน อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุนี ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคายฯ ขมติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามี’’ติฯ

ญตฺติยา ทุกฺกฏํ, ทฺวีหิ กมฺมวาจาหิ ถุลฺลจฺจยา, กมฺมวาจา ปริโยสาเน อาปตฺติ ปาราชิกสฺสฯ

อยมฺปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติฯ

ปาราชิกา โหตีติ เสยฺยถาปิ นาม ปุถุสิลา เทฺวธา ภินฺนา อปฺปฏิสนฺธิกา โหติ, เอวเมว ภิกฺขุนี ยาวตติยํ สมนุภาสนาย น ปฏินิสฺสชฺชนฺตี อสฺสมณี โหติ อสกฺยธีตาฯ เตน วุจฺจติ ปาราชิกา โหตีติฯ

อสํวาสาติ **สํวาโส** นาม เอกกมฺมํ เอกุเทฺทโส สมสิกฺขตาฯ เอโส สํวาโส นามฯ โส ตาย สทฺธิํ นตฺถิฯ เตน วุจฺจติ อสํวาสาติฯ

๖๗๒. ธมฺมกเมฺม ธมฺมกมฺมสญฺญา น ปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ปาราชิกสฺส๚ ธมฺมกเมฺม เวมติกา น ปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ปาราชิกสฺส๚ ธมฺมกเมฺม อธมฺมกมฺมสญฺญา น ปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ปาราชิกสฺส๚

อธมฺมกเมฺม ธมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส๚ อธมฺมกเมฺม เวมติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส๚ อธมฺมกเมฺม อธมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส๚

๖๗๓. อนาปตฺติ อสมนุภาสนฺติยา, ปฏินิสฺสชฺชนฺติยา, อุมฺมตฺติกาย…เป.… อาทิกมฺมิกายาติ๚

ตติยปาราชิกํ สมตฺตํ๚

๔. จตุตฺถปาราชิกํ

๖๗๔. เตนสมเยน พุโทฺธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม๚ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถคฺคหณมฺปิ สาทิยนฺติ, สงฺฆาฏิกณฺณคฺคหณมฺปิ สาทิยนฺติ, สนฺติฏฺฐนฺติปิ, สลฺลปนฺติปิ, สเงฺกตมฺปิ คจฺฉนฺติ, ปุริสสฺสปิ อพฺภาคมนํ สาทิยนฺติ, ฉนฺนมฺปิ อนุปวิสนฺติ, กายมฺปิ ตทตฺถาย อุปสํหรนฺติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย๚ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา…เป.… ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถคฺคหณมฺปิ สาทิยิสฺสนฺติ, สงฺฆาฏิกณฺณคฺคหณมฺปิ สาทิยิสฺสนฺติ, สนฺติฏฺฐิสฺสนฺติปิ, สลฺลปิสฺสนฺติปิ, สเงฺกตมฺปิ คจฺฉิสฺสนฺติ, ปุริสสฺสปิ อพฺภาคมนํ สาทิยิสฺสนฺติ, ฉนฺนมฺปิ อนุปวิสิสฺสนฺติ, กายมฺปิ ตทตฺถาย อุปสํหริสฺสนฺติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถายา’’ติ…เป.… สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถคฺคหณมฺปิ สาทิยนฺติ, สงฺฆาฏิกณฺณคฺคหณมฺปิ สาทิยนฺติ, สนฺติฏฺฐนฺติปิ, สลฺลปนฺติปิ, สเงฺกตมฺปิ คจฺฉนฺติ, ปุริสสฺสปิ อพฺภาคมนํ สาทิยนฺติ, ฉนฺนมฺปิ อนุปวิสนฺติ, กายมฺปิ ตทตฺถาย อุปสํหรนฺติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถายาติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติ๚ วิครหิ พุโทฺธ ภควา…เป.… กถญฺหิ นาม, ภิกฺขเว, ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถคฺคหณมฺปิ สาทิยิสฺสนฺติ, สงฺฆาฏิกณฺณคฺคหณมฺปิ สาทิยิสฺสนฺติ, สนฺติฏฺฐิสฺสนฺติปิ, สลฺลปิสฺสนฺติปิ, สเงฺกตมฺปิ คจฺฉิสฺสนฺติ, ปุริสสฺสปิ อพฺภาคมนํ สาทิยิสฺสนฺติ, ฉนฺนมฺปิ อนุปวิสิสฺสนฺติ, กายมฺปิ ตทตฺถาย อุปสํหริสฺสนฺติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย! เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสนฺตุ –

๖๗๕. **‘‘ยา ปน ภิกฺขุนี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคลสฺส หตฺถคฺคหณํ วา สาทิเยยฺย, สงฺฆาฏิกณฺณคฺคหณํ วา สาทิเยยฺย, สนฺติเฏฺฐยฺย วา, สลฺลเปยฺย วา, สเงฺกตํ วา คเจฺฉยฺย , ปุริสสฺส วา อพฺภาคมนํ สาทิเยยฺย, ฉนฺนํ วา อนุปวิเสยฺย, กายํ วา ตทตฺถาย อุปสํหเรยฺย เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย, อยมฺปิ ปาราชิกา โหติ อสํวาสา อฏฺฐวตฺถุกา**’’ติ๚

๖๗๖. **ยา ปนา**ติ ยา ยาทิสา…เป…. **ภิกฺขุนี**ติ…เป…. อยํ อิมสฺมึ อตฺเถ อธิเปฺปตา ภิกฺขุนีติฯ

อวสฺสุตานาม สารตฺตา อเปกฺขวตี ปฏิพทฺธจิตฺตาฯ

อวสฺสุโตนาม สารโตฺต อเปกฺขวา ปฏิพทฺธจิโตฺตฯ

ปุริสปุคฺคโล นาม มนุสฺสปุริโส, น ยโกฺข น เปโต น ติรจฺฉานคโต วิญฺญู ปฏิพโล กายสํสคฺคํ สมาปชฺชิตุํฯ

หตฺถคฺคหณํ วา สาทิเยยฺยาติ หโตฺถ นาม กปฺปรํ อุปาทาย ยาว อคฺคนขาฯ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย อุพฺภกฺขกํ อโธชาณุมณฺฑลํ คหณํ สาทิยติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

สงฺฆาฏิกณฺณคฺคหณํ วา สาทิเยยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย นิวตฺถํ วา ปารุตํ วา คหณํ สาทิยติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

สนฺติเฏฺฐยฺย วาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย ปุริสสฺส หตฺถปาเส ติฏฺฐติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

สลฺลเปยฺย วาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย ปุริสสฺส หตฺถปาเส ฐิตา สลฺลปติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

สเงฺกตํ วา คเจฺฉยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย ปุริเสน – ‘‘อิตฺถนฺนามํ โอกาสํ [อิทํ ปทํ อฎฺฐกถายํ น ทิสฺสติ] อาคจฺฉา’’ติ – วุตฺตา คจฺฉติฯ ปเท ปเท อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ ปุริสสฺส หตฺถปาสํ โอกฺกนฺตมเตฺต อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

ปุริสสฺส วา อพฺภาคมนํ สาทิเยยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย ปุริสสฺส อพฺภาคมนํ สาทิยติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ หตฺถปาสํ โอกฺกนฺตมเตฺต อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

ฉนฺนํ วา อนุปวิเสยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย เยน เกนจิ ปฏิจฺฉนฺนํ โอกาสํ ปวิฏฺฐมเตฺต อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

กายํ วา ตทตฺถาย อุปสํหเรยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏิเสวนตฺถาย ปุริสสฺส หตฺถปาเส ฐิตา กายํ อุปสํหรติ, อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อยมฺปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติฯ

ปาราชิกา โหตีติ เสยฺยถาปินาม ตาโล มตฺถกจฺฉิโนฺน อภโพฺพ ปุน วิรุฬฺหิยา เอวเมว ภิกฺขุนี อฎฺฐมํ วตฺถุํ ปริปูเรนฺตี อสฺสมณี โหติ อสกฺยธีตาฯ เตน วุจฺจติ ปาราชิกา โหตีติฯ

อสํวาสาติ **สํวาโส** นาม เอกกมฺมํ เอกุเทฺทโส สมสิกฺขตาฯ เอโส สํวาโส นามฯ โส ตาย สทฺธึ นตฺถิฯ เตน วุจฺจติ อสํวาสาติฯ

๖๗๗. อนาปตฺติ อสญฺจิจฺจ, อสฺสติยา, อชานนฺติยา, อสาทิยนฺติยา, อุมฺมตฺติกาย, ขิตฺตจิตฺตาย, เวทนาฏฺฏาย, อาทิกมฺมิกายาติฯ

จตุตฺถปาราชิกํ สมตฺตํฯ

อุทฺทิฏฺฐา โข, อยฺยาโย, อฏฺฐ ปาราชิกา ธมฺมาฯ เยสํ ภิกฺขุนี อญฺญตรํ วา อญฺญตรํ วา อาปชฺชิตฺวา น ลภติ ภิกฺขุนีหิ สทฺธิํ สํวาสํ, ยถา ปุเร ตถา ปจฺฉา, ปาราชิกา โหติ อสํวาสาฯ ตตฺถายฺยาโย ปุจฺฉามิ – ''กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา''? ทุติยมฺปิ ปุจฺฉามิ – ''กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา''? ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ – ''กจฺจิตฺถ ปริสุทฺธา''? ปริสุทฺเธตฺถายฺยาโย, ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามีติฯ

ภิกฺขุนิวิภงฺเค ปาราชิกกณฺฑํ นิฏฺฐิตํฯ